

SKOGSSTADEN

- ett naturnära vardagsliv

VISION

Visionen för detta förslag är att skapa en levande, engagerande och mångfaldig bebyggelse i naturrika omgivningar – att skapa basen för ett lokalsamhälle som tillvaratar och använder sig av resurserna på ett sätt som bidrar till att bevara och styrka de omgivande ekosystemen. Förslaget är en ambitiös helhetsplan med fokus på inklusion, gemenskap, närhet till naturen och långsiktig hållbarhet som bärande principer för utvecklingen. Bebyggelsen visar vägen för en modern hållbar bostadsform. Vi kallar denna vision för *Skogsstaden*.

Skogsstaden utvecklas med utgångspunkt från de lokala och framtida invånarnas hopp och drömmar och levandegörs genom de gemenskaper som samlas och uppbyggs kring projektet. En inkluderande process, där invånarna har medbestämmande, är central för att bebyggelsen ska kunna förankras och att täta band knyts till omgivningen och den lokala miljön i takt med att bebyggelsen växer fram.

Tidigt i processen etableras ett gemensamhetshus som blir navet för arrangemang, möten och workshops. Till dagar med gemensamma aktiviteter som t.ex. plantering bjuds lokala och framtida invånare in att delta och involveras i utvecklingen. Det etableras tillfälliga områden för vistelse och aktiviteter under hela uppbyggnadsperioden. Återkommande workshops och möten ger medborgare och föreningar medbestämmande i val av inredning, aktiviteter, material samt utseendemässigt intryck. Målsättningen är att ge en känsla av delägarskap i området samt en varierad bebyggelse som avspeglar de människor som lever och bor i den.

Bebyggelsen är också en boendeform som tar vara på och förstärker de omgivande ekosystemen och som fungerar i samspel med naturen. Som ett första led i processen är vårt förslag att plantera blandskog inom hela det området som omfattas av tävlingen. Skogen kommer så småningom att bli större och tätare

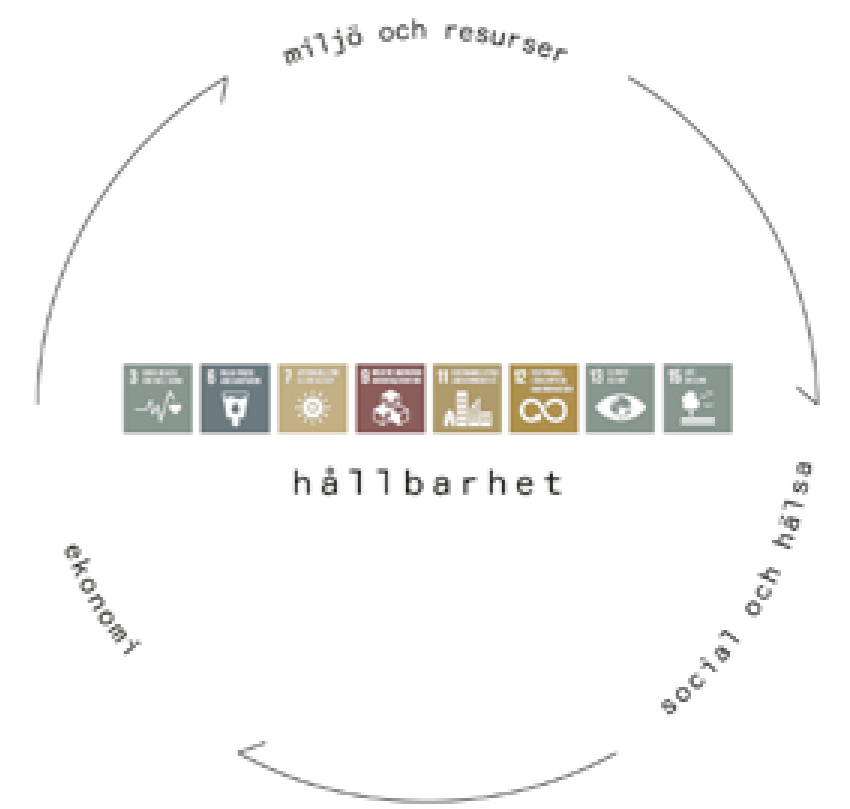
och vara fullt uppvuxen i sista delen av byggnadsfasen. Bebyggelsen blir därvid en integrerad del av ett tätt och varierat skogs- och naturområde som fungerar som en sammanhängande ekologisk korridor som sträcker sig från norr till söder och förgrenar sig vidare ut i landskapet.

Skogsområdet bevarar Bjärred och Borgeby som två separata identiteter och blir samtidigt en naturlig samlingspunkt för aktivitet och friluftsliv. Nya gång- och cykelvägar, vägar och en ny bro över Norra Västkustvägen skapar nya attraktiva förbindelser för hela lokalområdet. Den nya skogen bidrar till utbredningen av skogsområden i staden och kommer att skapa många nya utflyktsmål för hela trakten samt bli ett markant naturligt kännetecken.

Resurs- och energihanteringen blir också en markant och mycket synlig del av bebyggelsen. I en tid där naturens eko-

system är satt under press och klimatförändringarna tvingar oss att revidera vårt förbrukningsmönster och vårt sätt att bo, visar denna bebyggelse vägen till en ökad hållbarhet för våra system. I förslaget presenterar vi en rad delekonomiska initiativ och innovativa lösningar, som kan implementeras i bebyggelsens resurs- och energikretslopp. Dessa lösningar gör området självförsörjande med ren hållbar energi och kommer att skapa hållbara system för bl.a. transporter, sop- och avfallshantering samt vattenkretslopp.

Skogsstaden är en bebyggelse grundlagd på en holistisk vision om ett lokalsamhälle med framtidsäkrade, hållbara lösningar inom de sociala, ekonomiska- och miljömässiga områdena. Helhetsplanen i detta förslag försöker skapa ett samspel mellan de arkitektoniska ramarna, naturen, gemenskapen och långsiktig hållbarhet som ett medel för att uppnå en hög livskvalité i vardagen.

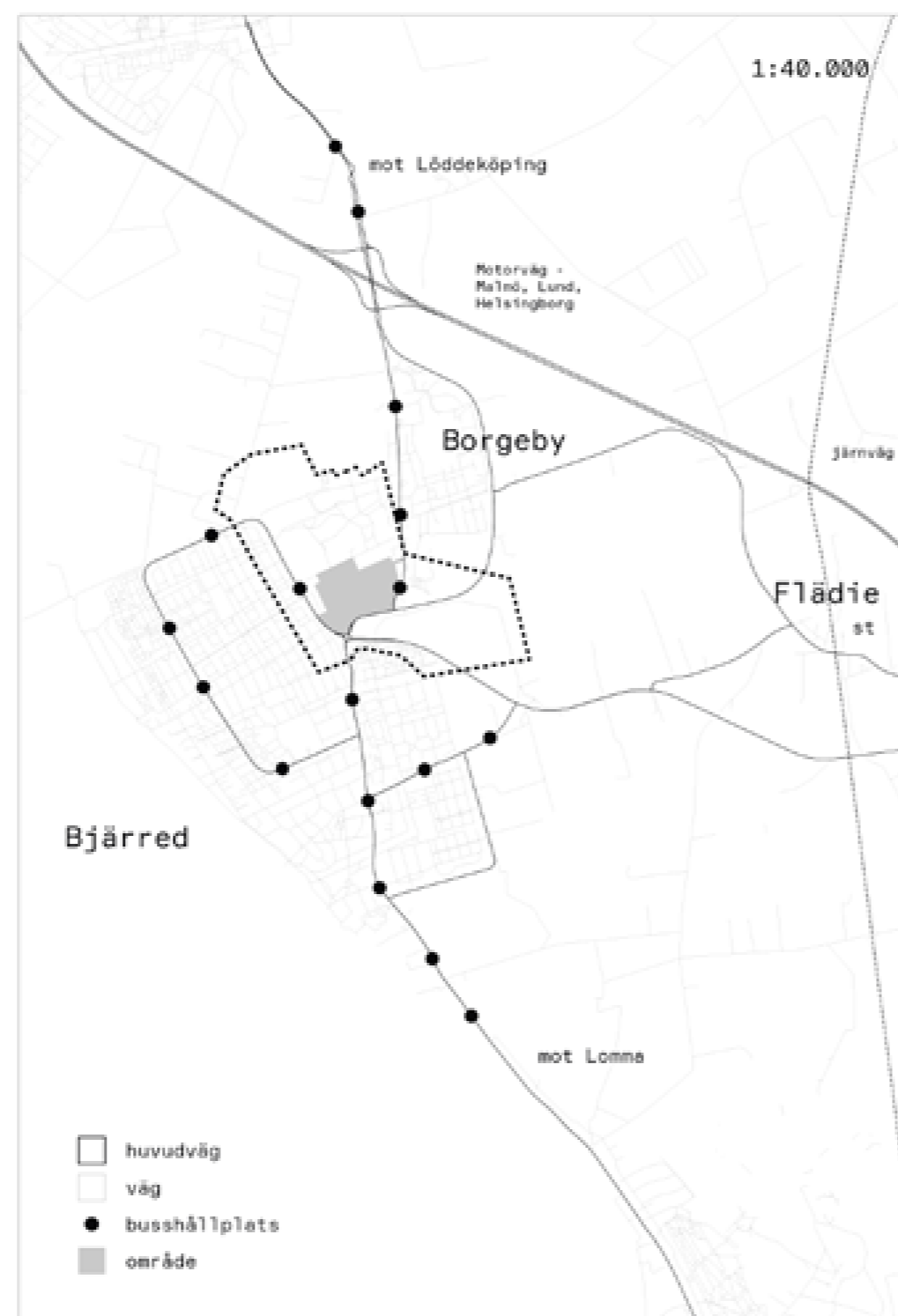

ANALYS

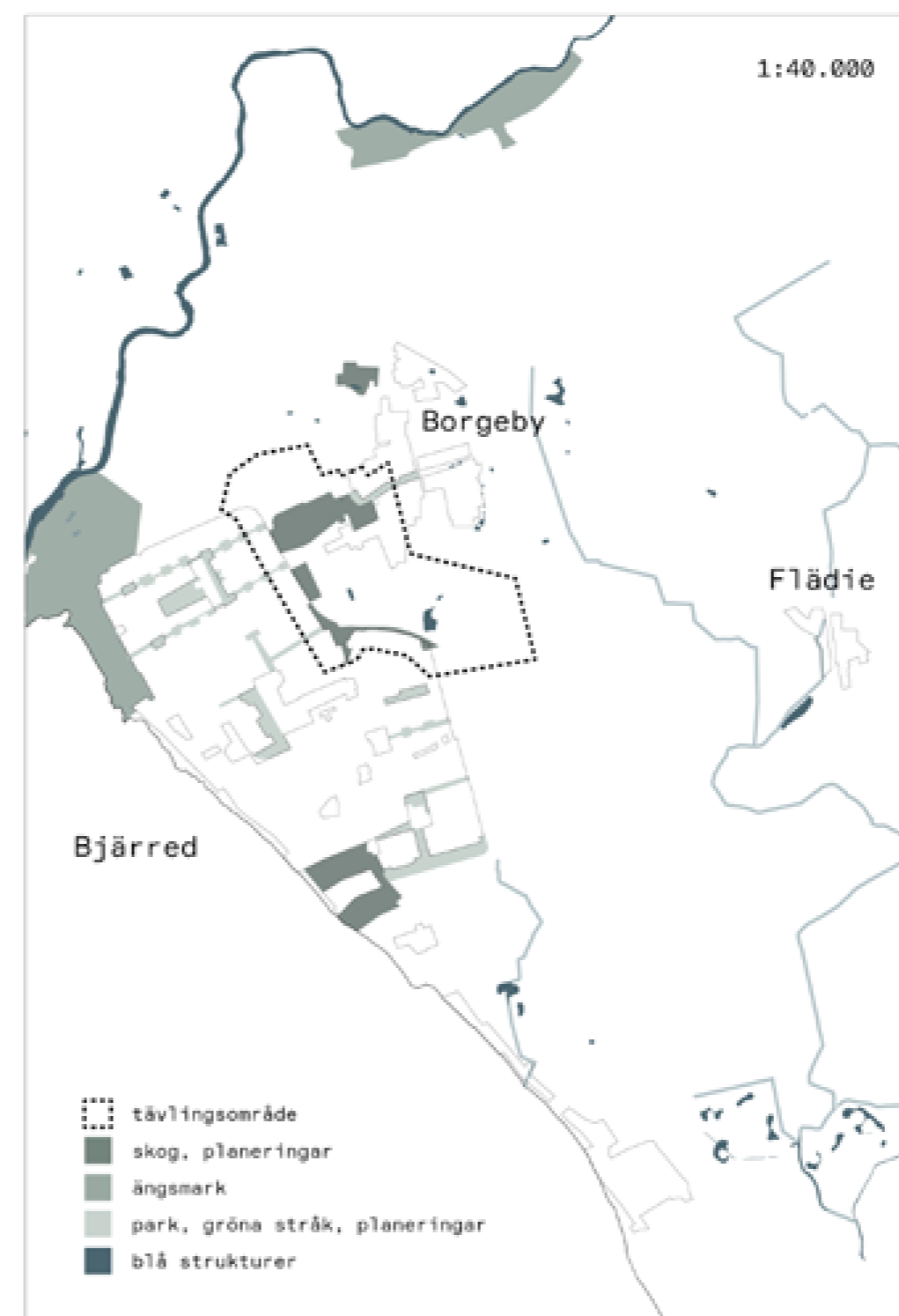
Centraliteter

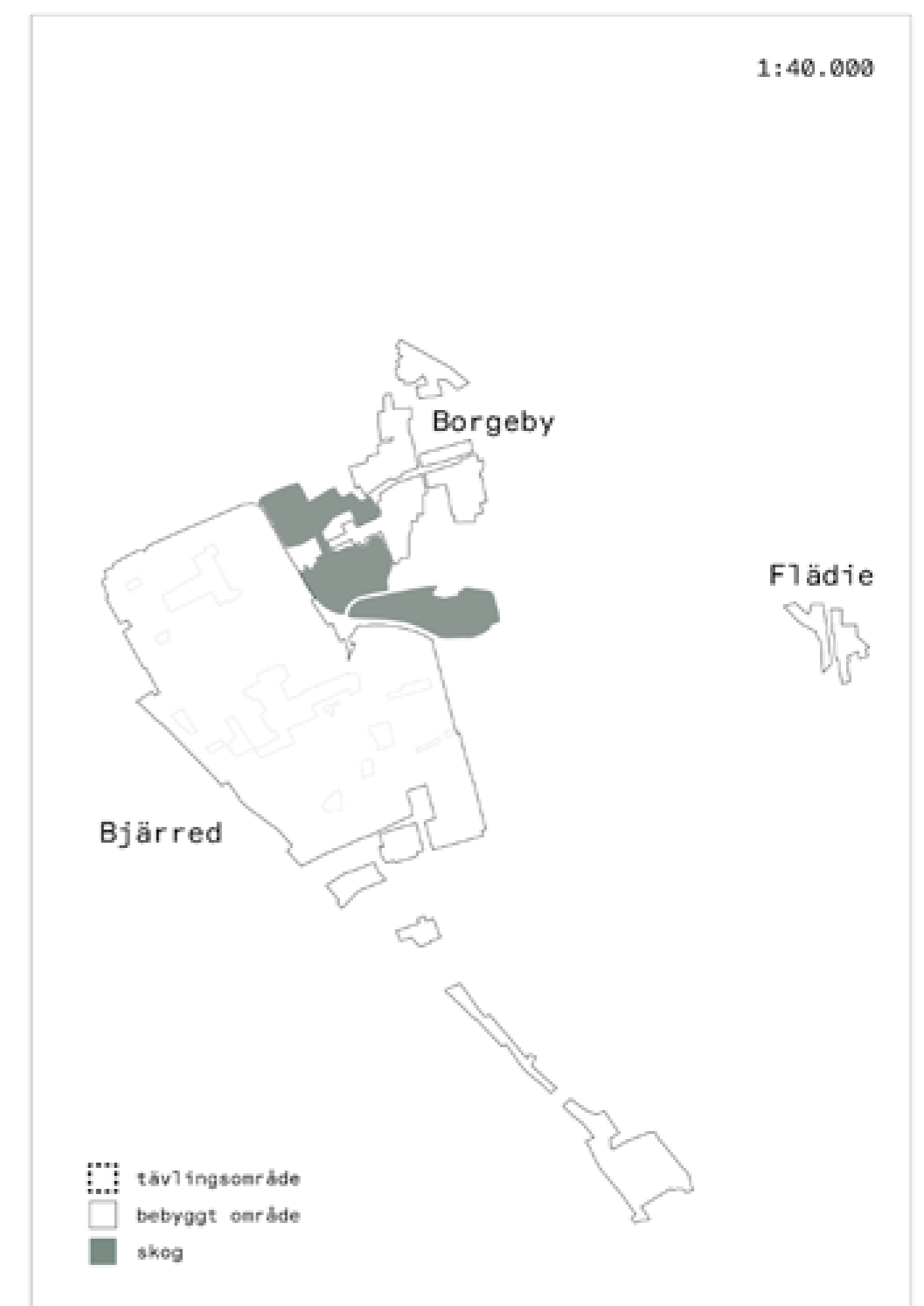
Infrastruktur

Gröna och blå strukturer

Grön korridor mellan Bjärred och Borgeby

Globala målen i tävlingsförslagen:
 #3 hälsa och välbefinnande, #6 rent vatten och sanitet, #7 hållbar energi för alla, #8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, #9 hållbar industri, innovationer och infrastruktur, #11 hållbara städer och samhällen, #12 hållbar konsumtion och produktion, #13 bekämpa klimatförändringen, #15 ekosystem och biologisk mångfald

BEBYGGELSESTRATEGI

Infrastruktur

Den överordnade planen för infrastrukturen börjar med huvudförbindelser som från alla sidor av området ger tillgång till de centrala delarna av området. Dessa förgrenar sig vidare ut i bebyggelsen genom mindre vägar, gång- och cykelvägar och stigar.

Gångtrafikanter och cyklister prioriteras före bilar och kan därför använda såväl vägar som gång- och cykelvägar inom bebyggelsen.

Infrastrukturen är dessutom anpassad efter att mera attraktiva gång- och cykelvägar till centrala delarna av Bjärred, och en ökad användning av en förbättrad kollektiv infrastruktur till större orter, skall kunna minska användningen av privata bilar. Denna minskning kompenseras genom ökad användning av kollektiv transport, samägda transportmedel och cyklar.

Vi föreslår som en del av denna lösning att man anlägger en attraktiv scenisk gång- och cykelbro över Norra Västkustvägen som är en av de största barriärerna för gående och cyklister.

Bron kommer direkt att binda samman bebyggelsen med den centrala delen av Bjärred och dessutom fungera som en fysisk länk mellan två gröna områden i den ekologiska korridoren. Bron skall ha hög estetisk kvalitet och vid ankomsten till Bjärred vara ett kännetecken som uttrycker områdets gröna profil.

Inom det bebyggda området finns ett fåtal parkeringsplatser för privatbilar och det finns inga genomfartsvägar inom bebyggelsen. Detta säkerställer låga körhastigheter.

Bebyggelsens organisering

Bebyggelsens struktur och typologi hämtar sin inspiration från gamla lantbruksgårdar i området kring Bjärred, Borgeby och Flädie.

Gårdarnas utformning och storlek varierar och ger därmed dynamiska och olikartade utrymmen inne i gårdarna och i områdena mellan dessa.

Ett brett utbud av bostadstyper och storlekar, varierande från 1-rums lägenheter till stora familjbostäder skapar förutsättningar för en varierad sammansättning av de boende med olika åldrar och sociala förutsättningar, vilket är avgörande för en levande och socialt hållbar stadsdel.

Byggnadernas konstruktion ska utarbetas så att de är flexibla för framtidens familjemönster och ska kunna delas eller slås ihop efter behov.

Fördelningen av bostadstyper, storlek på bostäder, BYA och BTA är schematiskt uppjord i nedanstående översikt.

Gården

Gården är vald som konceptuell utgångspunkt för bebyggelsen på grund av dess sociala, rumsmässiga och klimatrelaterade kvaliteter.

Ur ett socialt perspektiv främjas möten och samvaro mellan de boende av den gemensamma innergården som orienterar invånarna mot varandra och som kommer att bli navet för gårdens gemenskap. Bottenvåningens lägenheter har små trädgårdar mot husens utsidor. Dessa kommer att gränsa mot skogen och får därmed en mera privat karaktär.

Framför byggnaderna vid större förbindelsevägar uppkommer de offentliga platser, där affärslokaler i markplan skapar ökad aktivitet.

Gårdarnas utformning är anpassade i höjden efter vindriktningen och orienterade efter solen för att skapa ett bra lokalt klimat för utomhus vistelse. Byggnaderna är därmed högst i norr, näst högst för att ge vindskydd mot den mest dominerande västanvinden och lägst mot öster, söder och sydväst för ett ge mesta möjliga solljus till gårdarnas innerrum.

Gårdarnas struktur är varierad i skala och utformning och varje enskild gård får också sin egen unika karaktär, kän-

netecken och identitet genom att framtida boende får stort inflytande på val av material och faciliteter i gårdarnas inre rum. På det sättet kommer man att uppleva stor arkitektonisk variation inom området.

Utbyggnadsordning

Innan byggnationen påbörjas anläggs de primära förbindelsevägarna och den trädplanering, som under de kommande årtionden ska omvandla området till en tät blandskog, igångsättes. (vg se plansch nr 4). I den inledande fasen av byggnationen byggs ett gemensamhetshus och en plats centralt inom området. Detta blir navet i inklusionsprocessen, planeringsarbetet och mötesplats för projektets många parter.

Första byggfasen sker från områdets sydvästra hörn och det kommer årligen framöver att uppföras en gård i taget som i snitt rymmer 44 bostäder. Förskola och bostäder för äldre kommer också att uppföras i den första byggfasen och kommer från byggnationens start att bidra med liv och aktiviteter under dagtiderna. Förskolan är placerad utmed förbindelsen till Rutsborgsskolan och bostäderna för äldre närmast Bjärreds centrum.

Nästkommande byggnationer kommer att placeras utmed huvudförbindelserna i nordväst och mot öster, där liv och rörelse kommer att växa fram i takt med att affärer och mindre företag flyttar in i marknivå utmed dessa sträckor.

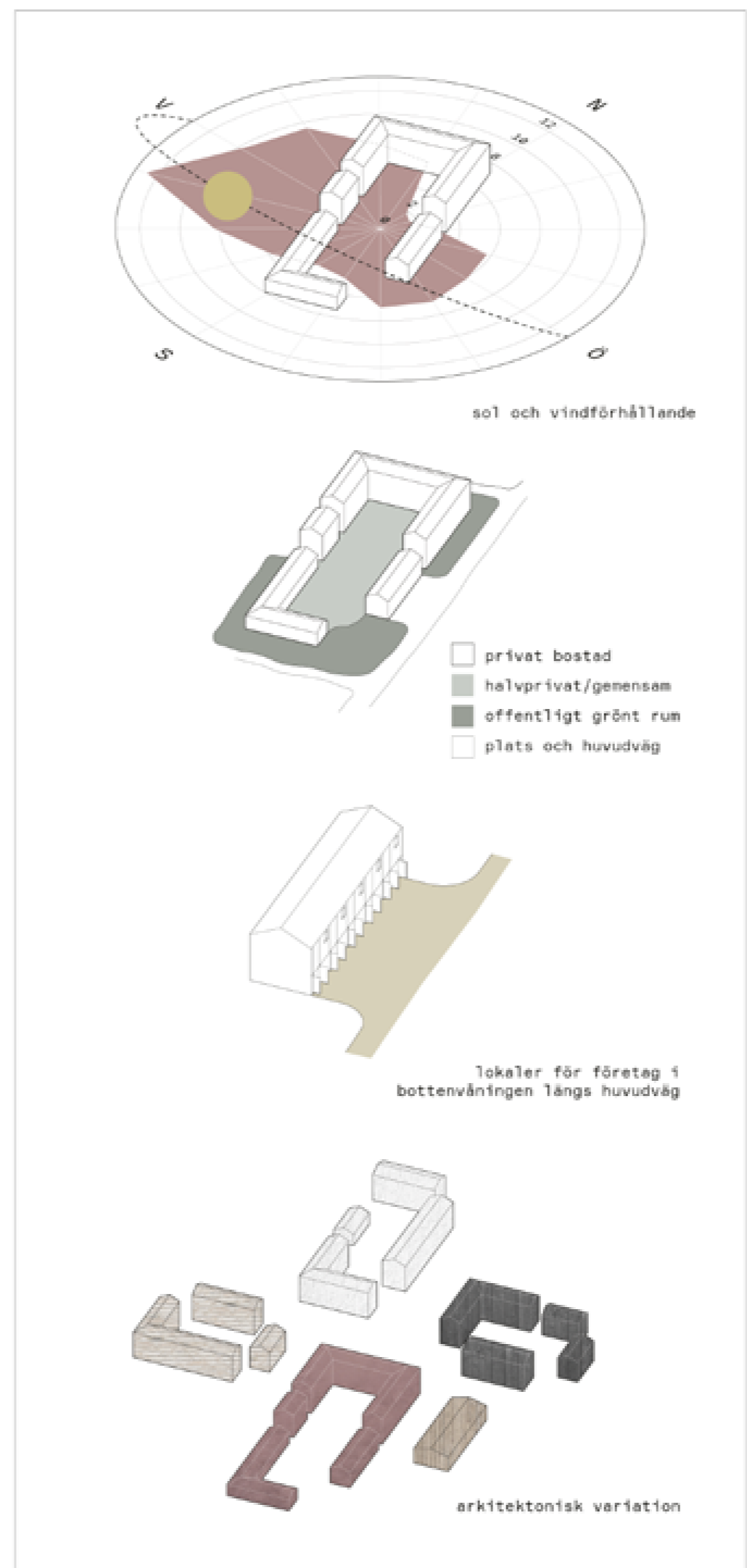
Infrastruktur

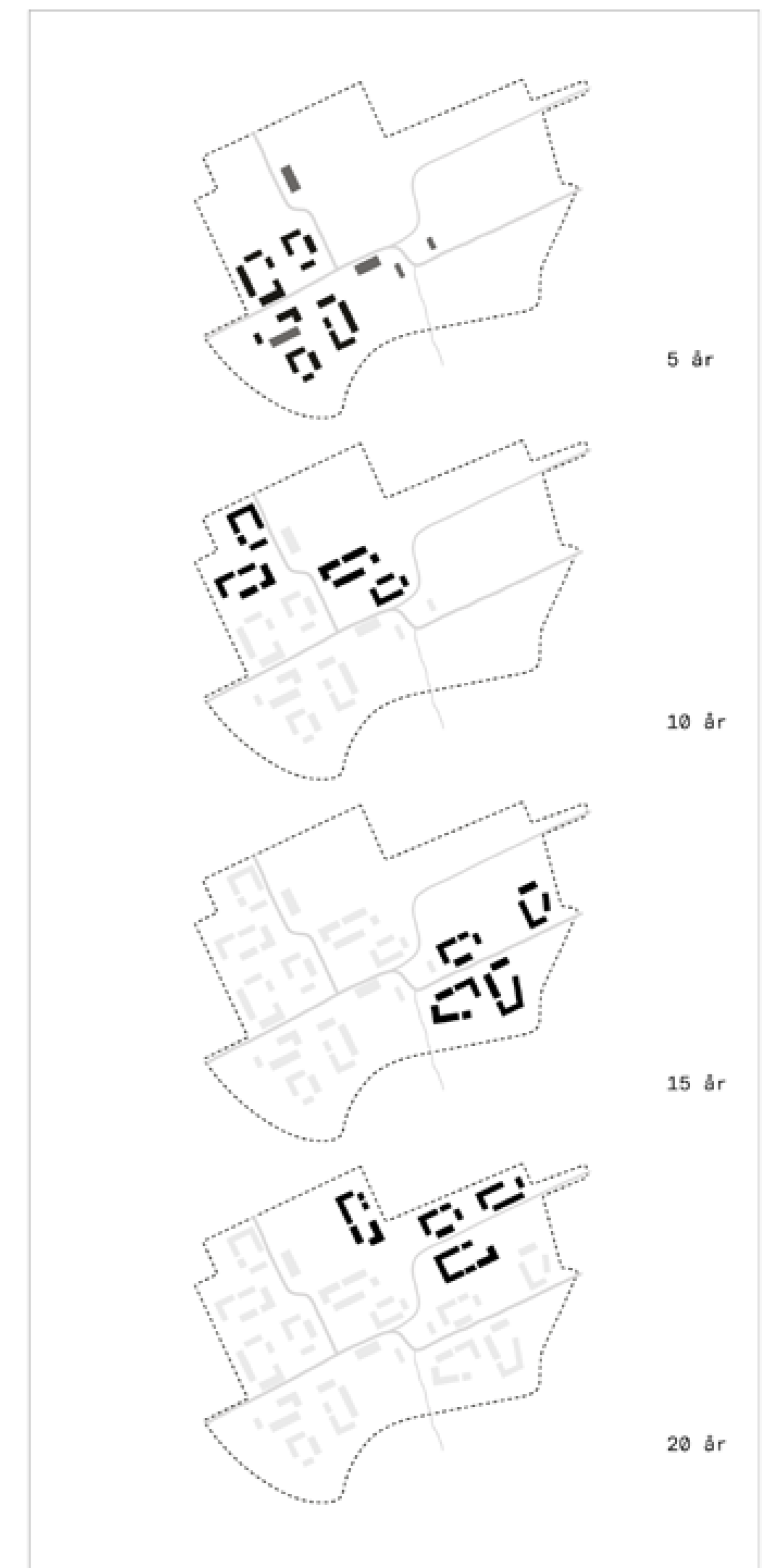
Bebyggelsens organisering

Gården

Utbyggnadsordning

GEMENSAMMA UTRYMMEN

Platsbildningar - livet kring bostäderna

Utmed huvudförbindelserna finns det i bottenvåningen integrerade lokaler för framtidens arbetsmarknad t.ex. kontorshotell, lokaler för mindre företag, caféer och kreativa verkstäder. Dessa skapar mikrocentraliteter runt omkring i bebyggelsen och byggnaderna öppnar sig inbjudande ut mot gatan. Huvudförbindelserna möts vid en central plats kring den existerande sjön där gemensamhetshuset och övriga gemensamma faciliteter skapar ett större gemensamt område.

Livet mellan bostäderna - gemenskaper
Från huvudförbindelserna utgår ett nätverk av gång och cykel-

vägar från varifrån ännu ett nätverk av mindre stigar leder till gårdsrummen. Gårdsrummens karaktär varierar från gård till gård eftersom de blir etablerade som initiativ i gemenskap av dem som bor i gården. Härmed får gårdsrummen sina egna särdrag efter de boendes behov och intressen. Här kan finnas lekplatser, studsmattor, verkstäder, örträdgårdar eller liknande.

De gröna mötesplatserna
I en gemensam process mellan boende och planerare skapas områden i skogen där invånarna kan vistas och träffas. Det kan

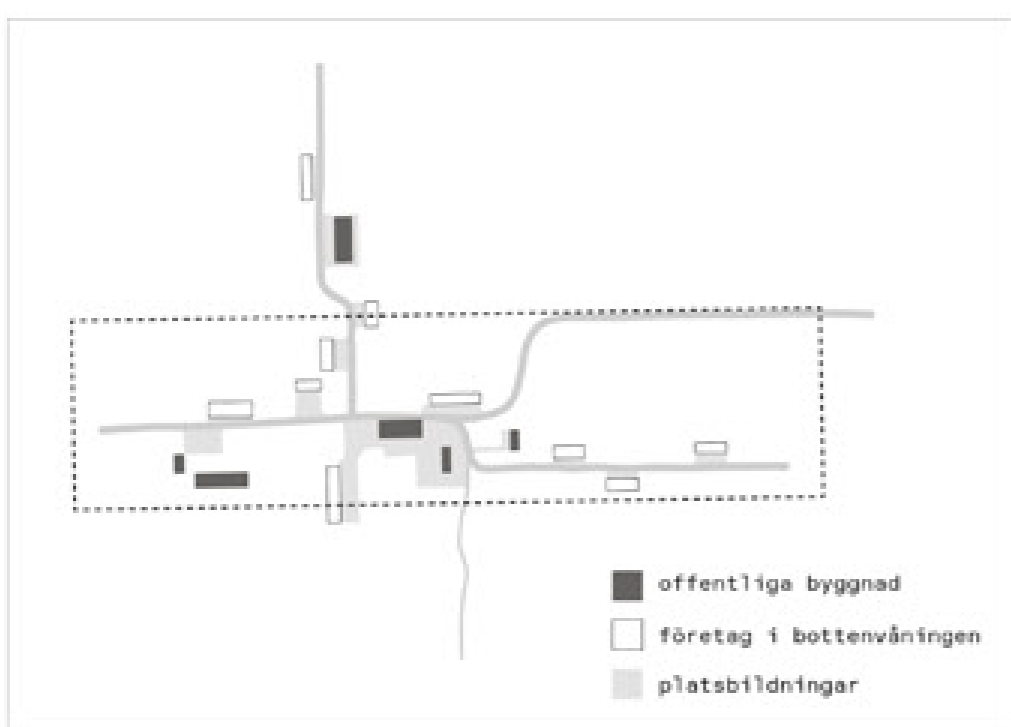
röra sig om bålplatser, lekplatser, scoutstugor, hägn med getter, höns och bikupor, gemensamma odlingar, fruktträd och växthus. Dessa kan spegla hela lokalbefolkningens drömmar om vad det goda vardagslivet kan erbjuda.

Faciliteterna etableras från bebyggelsens start, och kan vara en utveckling från tillfälliga strukturer till något mer permanent. Målsättningen med denna process är att avbalansera faciliteter och aktiviteter till lokalbefolkningens och de boendes behov och uppbygga engagemang och känsla av delägarskap.

De blå rummen

"Regnträdgårdarna" är planterade fördjupningar i terrängen, som leder nederbörden bort från byggnaderna via ett nätverk av rännor till nedsivning. Vid kraftig nederbörd bildas tillfälliga vattenansamlingar på dessa platser och dessa ändrar därför karaktär efter vädret. Karaktären av områdena kring vattenträdgårdarna kommer att vara intim och framstä som små skogssjöar som bjuder på stillhet och lugn till eftertanke. Här kan man dra sig tillbaka efter en hektisk arbetsdag för att njuta de små öppningarna i den tätt bevuxna skogen.

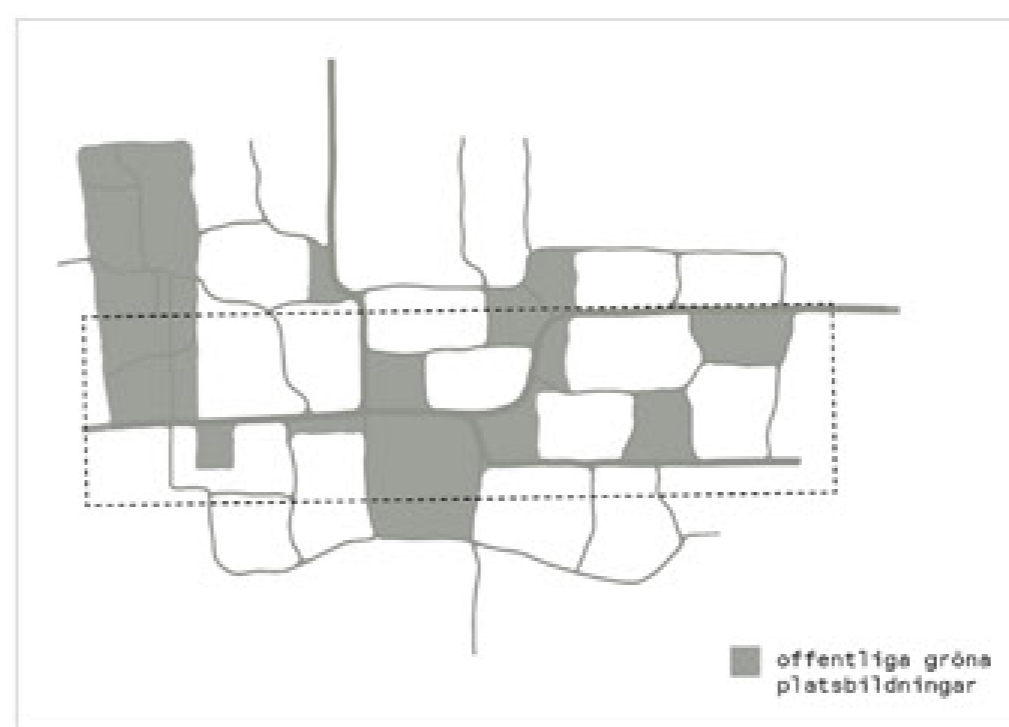
Platsbildningar - livet kring bostäderna

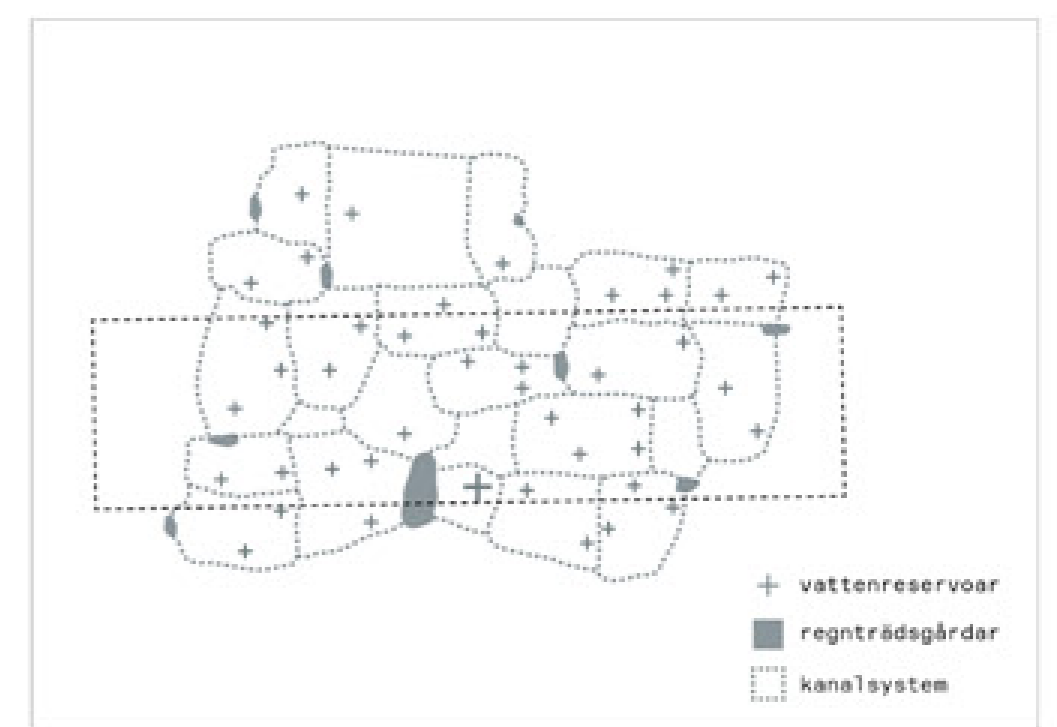
Livet mellan bostäderna - gemenskaper

De gröna mötesplatserna

De blå rummen

STRATEGIER FÖR HÅLLBARHET

I det följande föreslår vi en rad strategier inom långsiktigt hållbara energilösningar och resurshantering med delnings-ekonomiska aspekter och innovativa utvecklingsperspektiv.

Gemensamhetshuset blir centrum för många av dessa initiativ och på många ställen inom bebyggelsen kommer resultatet av dessa initiativ att vara framträdande element och bilda en del av bebyggelsens karaktär och uttryck.

Energi
Bebyggelsen blir producent av ren förnyelsebar energi med hjälp av en omfattande areal (cirka 20.000 m²) av integrerade solceller på bebyggelsens tak kombinerat med

modulär skalbar energilagringsteknologi. Ett lokalt intelligent "mikro-el nät" tar tillvara och optimerar elförsörjningen och vidare distribuerar överskjutande el till det nationella elnätet. Energin från solcellerna lagras i batterienheter som byts ut och utökas efter behov och i takt med utvecklingen i bebyggelsen. Bebyggelsen kan därmed i hög grad bli självförsörjande med energi inklusive laddning av bilar i bil-pooler. Energisystemet etableras från starten av byggprocessen för att användas under denna och utökas efter behov.

Vi föreslår även att husen konstrueras för att kunna använda passiv solvärme, jordvärme och andra liknande energibesparande tekniker.

Regnvatten

Regnvattenshanteringen blir också en stor resurs för bebyggelsen. Genom ett omfattande uppsamlingsnätverk samlas regnvatten från tak, regnträdgårdar och övriga ytor till grävatten som kan användas till tvättning, toalettspolning och bevattning. Ett nätverk av cisterner som fördelas inom området fördelar och lagrar vattnet efter behov.

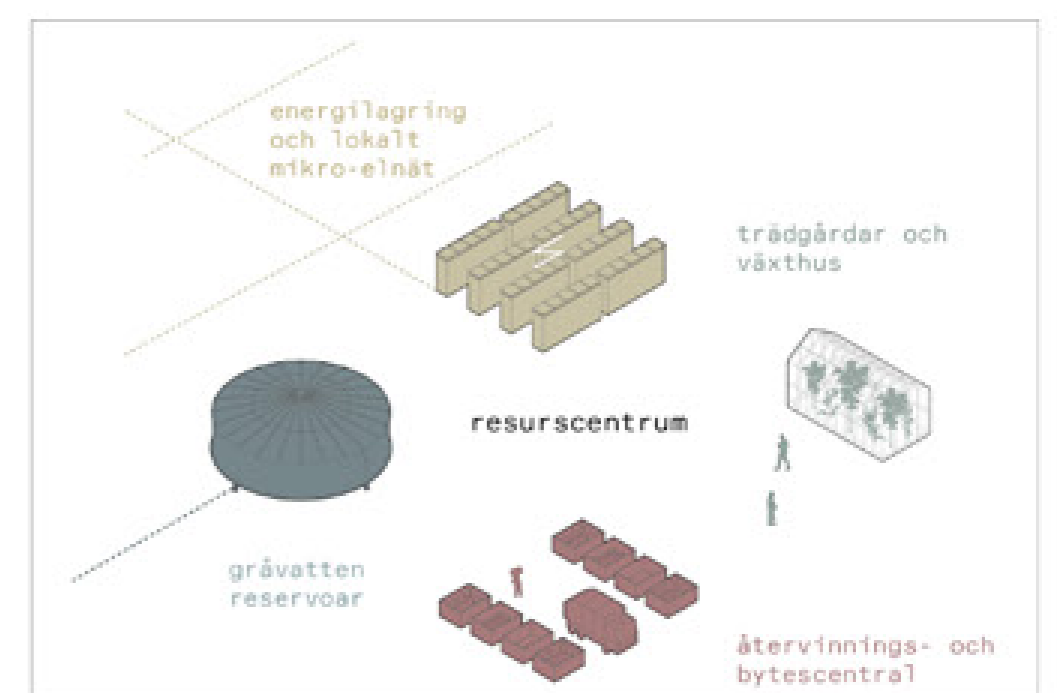
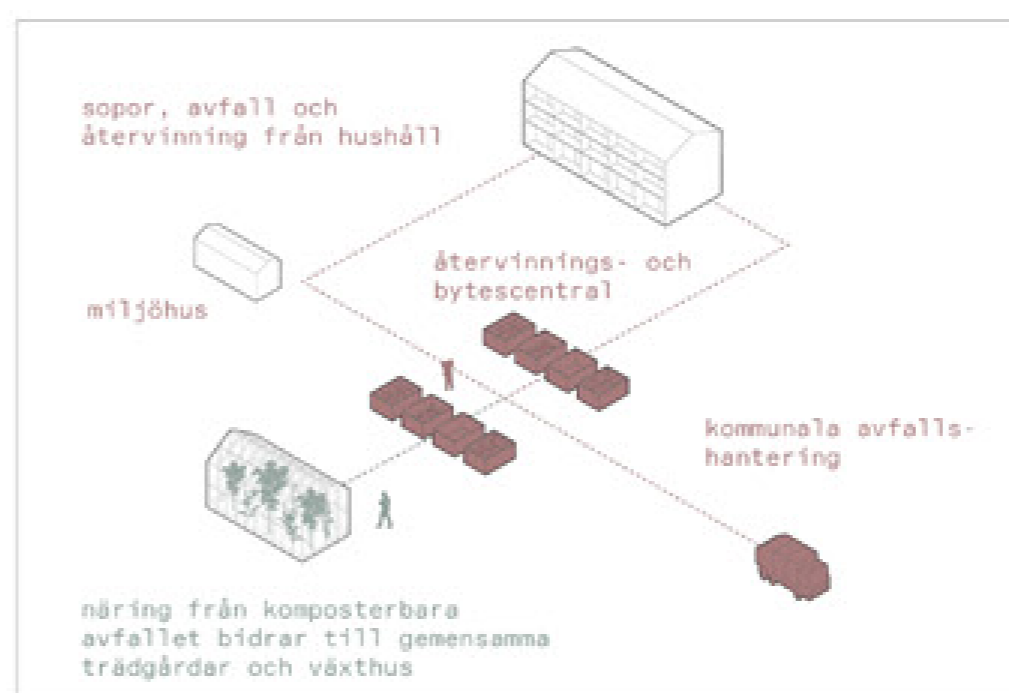
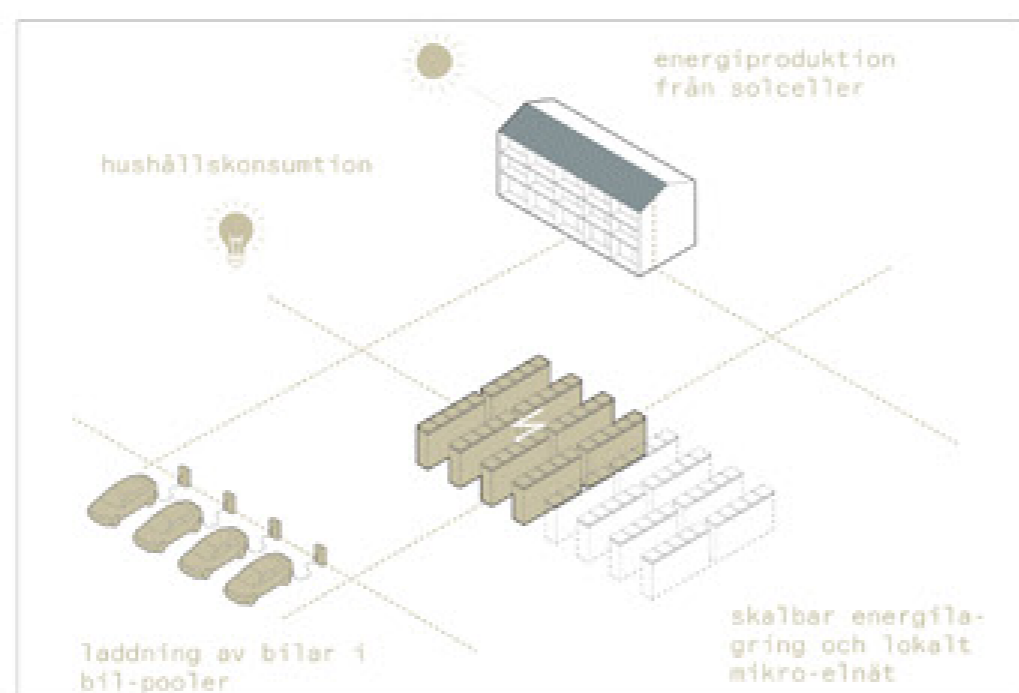
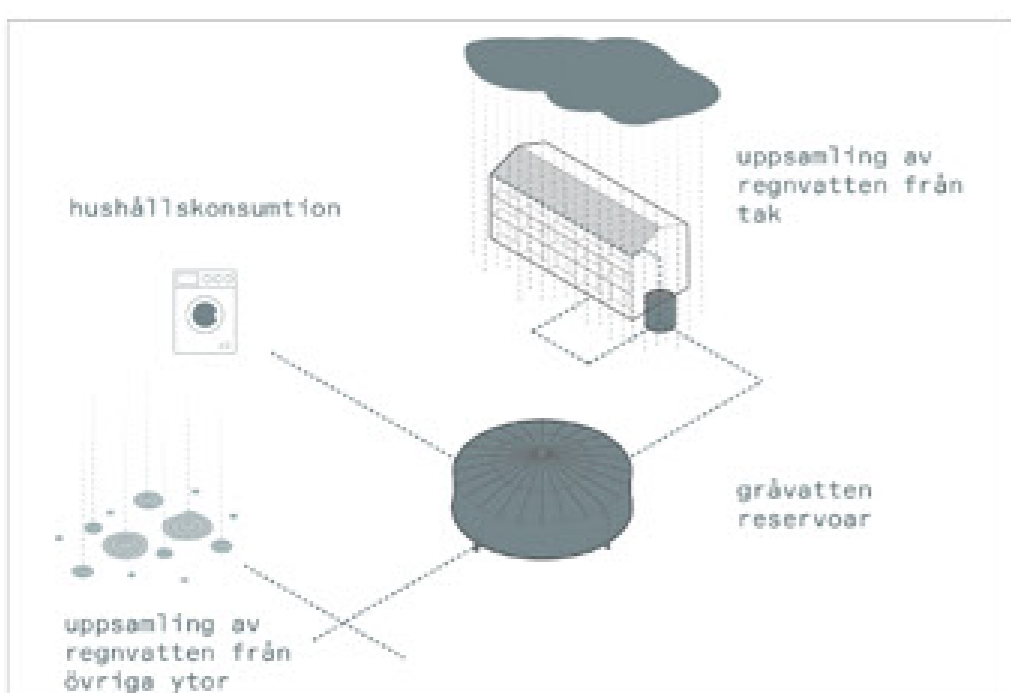
Sopor och avfall

Sop- och avfallshanteringen effektiviseras med sopstationer för varje gård, och gör det enkelt för den enskilde invånaren att hantera sopor och avfall på ett försvarligt sätt. En del

av det komposterbara avfallet bidrar med näring till gemensamma trädgårdar och växthus.

Resurscentrum

Omkring gemensamhetshuset och den centrala platsen placeras alla element och faciliteter i större skala som relaterar till bebyggelsens resurs- och energisystem. Gemensamhetshuset blir stället där man förvaltar bebyggelsens resurser med en återvinnings- och bytescentral och kombinerar detta med olika gemensamma faciliteter och aktiviteter. Således blir hållbarhetsprojektet en integrerad del av gemenskapen i bebyggelsen och hela området synliggör och representerar dess hållbarhetsprofil.

BEPLANTNINGSTRATEGI

Pionjärskogen

Bebyggelsens mest karakteristiska drag är blandskogen som omger byggnaderna, och som under bebyggelsens uppförande kommer att växa sig större och tätare. Skogen bringar naturen ända fram till ingången till husen och ger invånarna en vardag i gröna och attraktiva omgivningar. För de boende ger de naturnära omgivningarna anledning att vistas utomhus och leva aktiva hälsosamma liv.

Skogen kommer till genom en process som börjar redan innan bebyggelsen påbörjas, där pionjärträd av härdiga och snabbväxande arter blir utplanterade jämnt över hela området. Efterhand kommer denna pionjärskog att ge bra växtförhållanden för mera krävande och långsamt växande trädslag som så småningom ska ta över pionjärträdens plats och växa sig stora. Under årens lopp kommer skogen uppnå större variation och täthet och skapa förutsättningar för ett mer komplext ekosystem.

Bebyggelsen, infrastrukturen och skogen

Bebyggelsen och skogen utvecklas under åren i ett parallellt förlopp där plantering och träd varsamt röjs efter hand som byggnader och platser blir anlagda. De etablerade huvudförbindelserna gör framkomlighet möjlig i samband med nya byggnationer.

Beläggning på vägar och stigar

Olika typer av beläggningar bidrar till att markera olika övergångar och hierarkier av infrastruktur i området. Huvudförbindelserna och cykelvägarna karakteriseras av en fast beläggning som gör trafiken säker och bekväm. Parkeringsytor får permeabel beläggning och de små skogstigarna beläggs med mer naturliga material som grus eller träspån.

Landskapselement

Planteringen får olika form och karaktär inom bebyggelsen

och har flera positiva funktioner i de boendes vardagsliv. En av dess viktiga funktioner är planterings förmåga att ge skydd mot väder och vind och som ljuddämpning. Utmed trafikerade vägar planteras företrädesvis vintergröna träd och buskar som året om skapar en vägg mot vinden och ljudisolerar från vägbuller.

För att uppnå bra ljusförhållanden omkring gårdarna planteras lägre sorters träd och buskar inuti gårdarna och utanför byggnaderna så att skogen minskas mot bebyggda områden och släpper fram ljuset. Samma princip används vid större huvudfärdsleder och platser för att skapa god trafiksäkerhet och trygghet.

Planteringen har även en funktion som led i bebyggelsens regnvattenshantering eftersom särskilt vattenupptagande träd omkring regnträdgårdarna bidrar till att avlasta bebyggelsens

vattenkretslopp vid kraftig nederbörd.

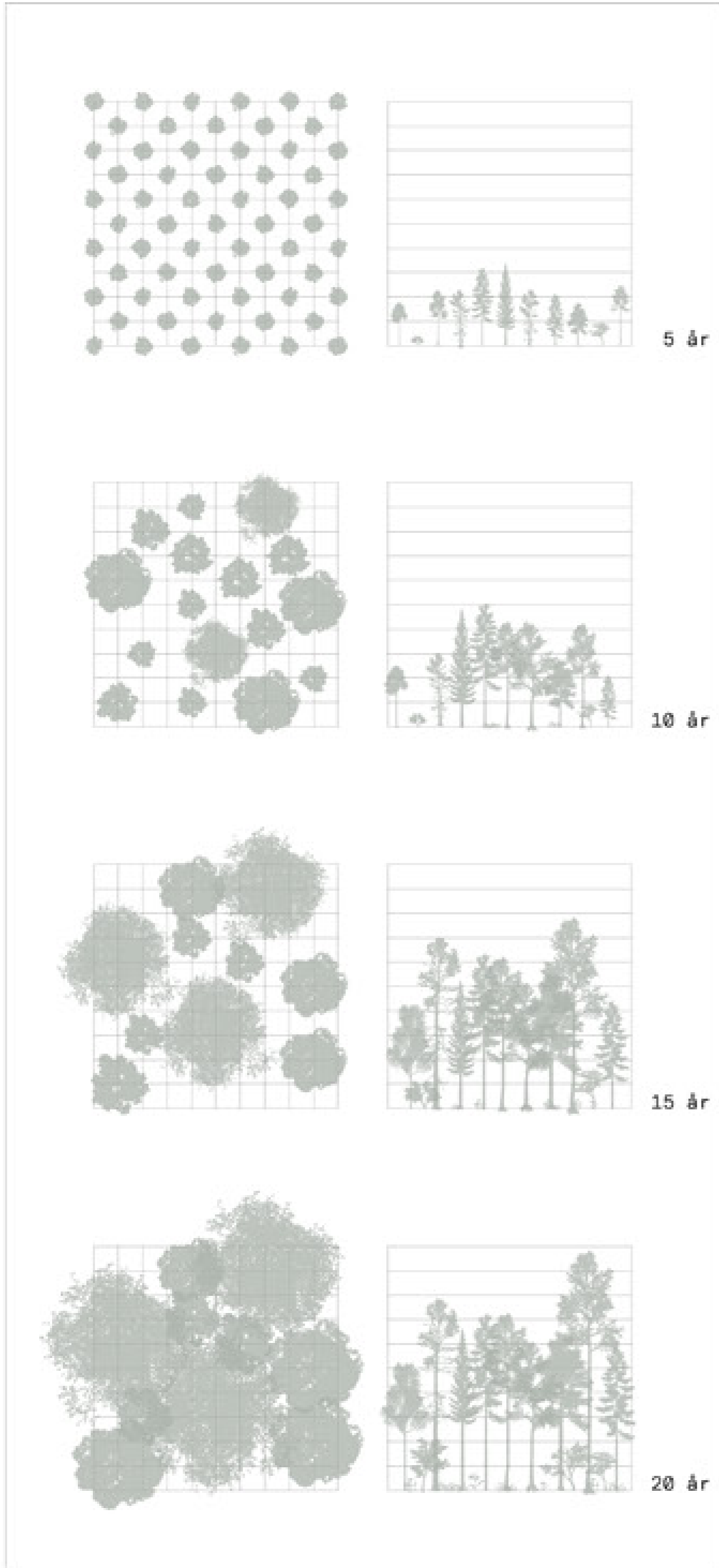
Stämning och atmosfär

Olika trädslag filtrerar ljuset olika och skapar nyanserade ljusförhållanden och stämningar. Blandskogen bjuder också på olika färgspektra från sommarens olika gröna nyanser till höstens färger i gult, orange och rött.

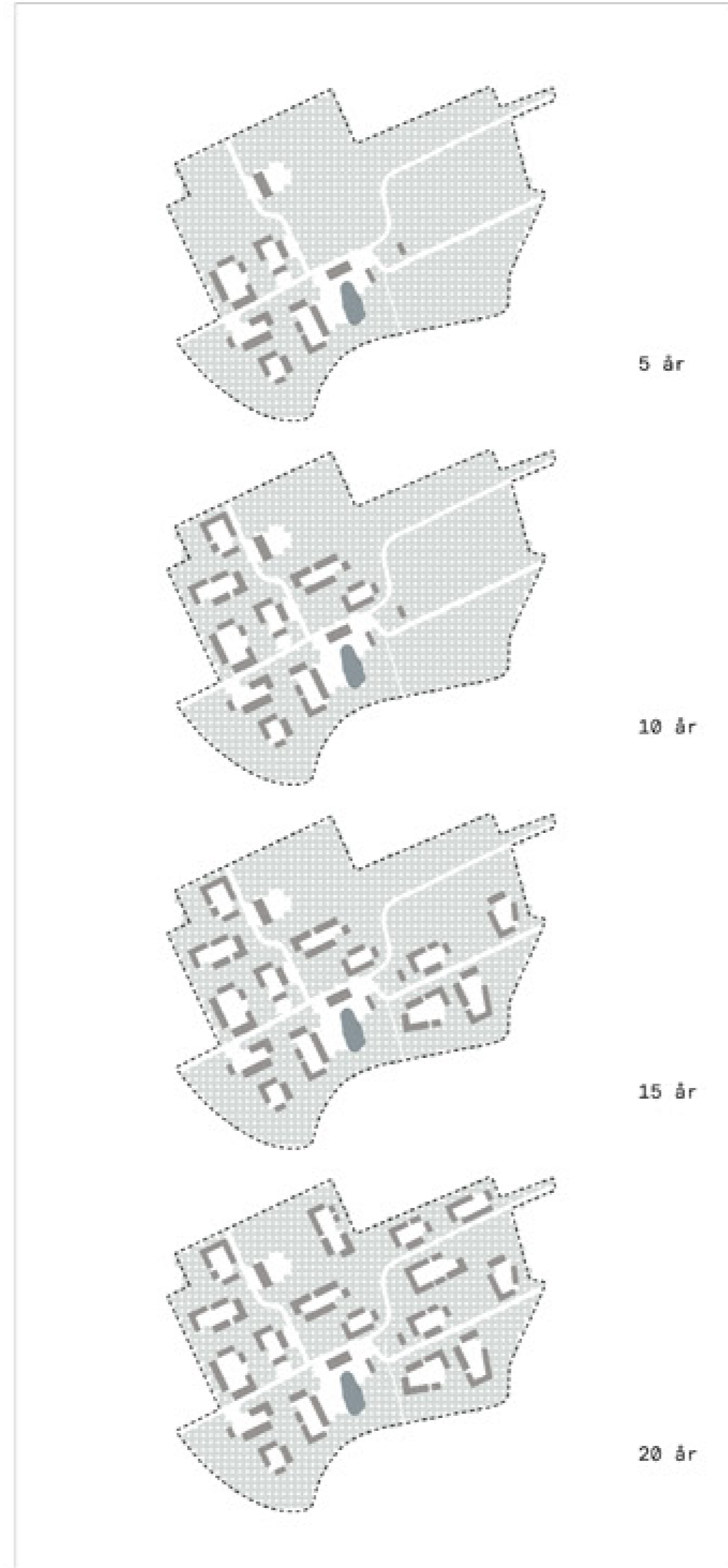
Vintergröna träd gör skogen grön året om och olika sorter lövträd ger en upplevelse av de skiftande årstiderna med sina olika färgspektra från sommarens olika gröna nyanser till höstens färger i gult, orange och rött.

Skogsstaden utmärks av en autentisk natur som skapar ett attraktivt, atmosfäriskt och upplevelserikt område som appellerar till alla sinnen och ger området sin egen unika identitet.

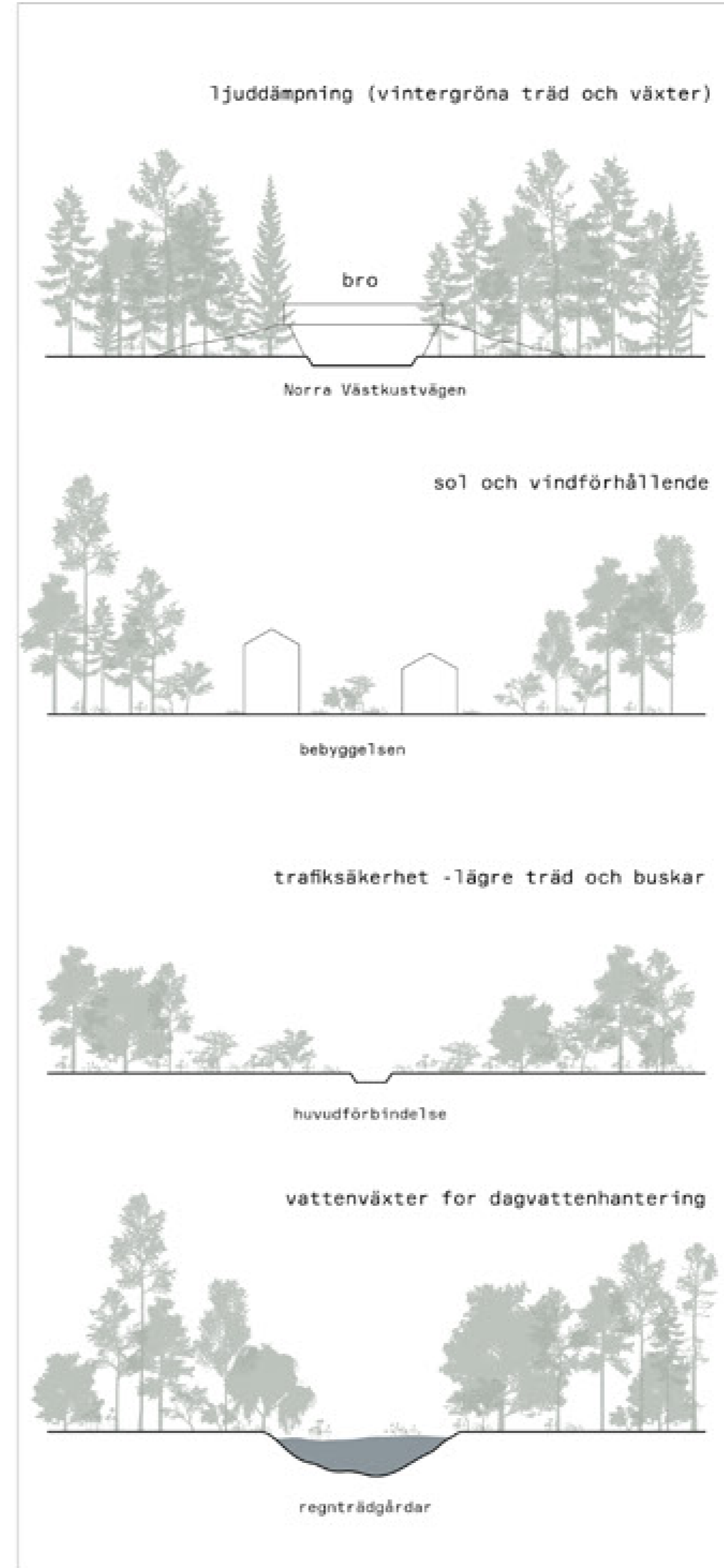
Pionjärskogen

Bebyggelsen, infrastrukturen och skogen

Landskapselement

Stämning och atmosfär

